

3.4

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії

**Ректор Київського національного університету
імені Тараса Шевченка**

_____ **Губерський Л.В.**

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

«ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ»

на здобуття ступеня вищої освіти – магістр

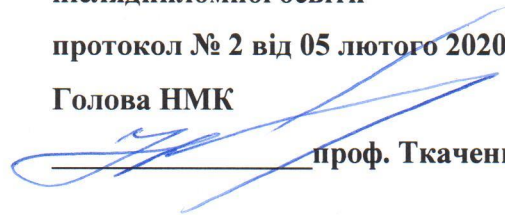
Освітній рівень – магістр

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма – «Практична психологія»

Київ – 2020

ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ**«УХВАЛЕНО»****Науково-методичною радою Інституту
післядипломної освіти****протокол № 2 від 05 лютого 2020 року****Голова НМК**
_____ проф. Ткаченко Н.В.**ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ****«ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ»****на здобуття ступеня вищої освіти – магістр****Освітній рівень – магістр****Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки****Спеціальність – 053 «Психологія»****Освітньо-професійна програма – «Практична психологія»****Гарант програми****І.В. Ващенко****Київ – 2020**

Додаткове вступне випробування для конкурсного відбору вступників до Інституту післядипломної освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2020 році для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 053 «Психологія» на заочну форму навчання складається із п'ятдесяти завдань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бали. Кожна неправильна відповідь оцінюється у 0 балів.

Максимальна кількість балів складає 100 балів.

Мінімальна кількість балів, що дає право вважати вступне випробування успішним повинна становити не менше 60 балів.

Час відведений на іспит складає 90 хвилин.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Поняття про психіку. Предмет психології як науки

Психіка як предмет наукового дослідження. Функції психіки. Механізми психіки: відображення, проектування та опередметнення. Предмет і завдання психології. Динаміка уявлень про предмет психології.

Тема 2. Методи психології

Методи в психології: класифікація та особливості застосування. Методи психологічних досліджень: загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування, індукція, дедукція, аналогія, моделювання, історичний метод, логічний метод, класифікація), теоретичні (формалізація, аксіоматизація, гіпотетико-дедуктивний), емпіричні (основні, допоміжні, експериментальні, неекспериментальні, діагностичні), організаційні (порівняльний, лонгітюдний, комплексний), інтерпретаційні (генетичний, структурно-функціональний, системний), методи обробки даних (кількісні, якісні, методи математичної статистики). Спостереження та самоспостереження. Види експерименту. Особливості використання психодіагностичних методів: бесіда, інтерв'ю, анкетування, тестування, соціометрія, референтометрія, біографічний метод, аналіз продуктів діяльності. Методи психологічного впливу на особистість: психологічна консультація; психологічна корекція; психологічний тренінг; психологічна терапія та реабілітація.

Тема 3. Психічні явища: класифікація та систематизація

Світ психічних явищ особистості та емоційно-вольових процесів. Психічні процеси. Психічні стани. Психічні властивості. Взаємозв'язок психічних процесів, станів та властивостей.

Тема 4. Психічні процеси

Структура психічних процесів: пізнавальні, емоційні, вольові. Класифікація пізнавальних процесів: відчуття, сприймання, уявлення, мислення, уява, увага, пам'ять, мова. Характеристика пізнавальних процесів: види, властивості, можливості, функції, теорії. Явище ремінісценції.

Емоційні та вольові процеси: система, функції. Фізіологічні основи почуттів і емоцій. Основні компоненти емоційного процесу. Види емоцій. Теорії емоцій. Роль почуттів у пізнавальній та практичній діяльності. Поняття про волю. Вольова дія. Вольові властивості та їх розвиток.

Тема 5. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Індивідуальні відмінності. Темперамент: поняття, властивості. Теорії темпераменту: Е. Кречмера, К. Конрад, Г. Хейманс і Є. Вірсме, С. Берт, Дж. Гілфорд, Л. Терстоун.

Вчення про властивості нервової системи та темперамент за І. Павловим. Концепція властивостей нервової системи та темпераменту Б. Теплова та В. Небиліцина.

Здібності. Види здібностей. Пізнавальні здібності. Інтелект. Психометричні моделі інтелекту. Біологічні та соціальні фактори розвитку інтелекту. Проблема спадковості інтелекту.

Характер. Дослідження особистості з позицій теорії рис: Г. Олпорт, Р. Кеттелл, Г. Айзенк. Дослідження особистості з позицій теорії типів.

Тема 6. Діяльність

Діяльність як психологічна проблема. Поняття про діяльність як вияв фізичної і психічної активності. Діяльність як фактор розвитку індивіда і становлення людської особистості та індивідуальності. Соціально-психологічний аспект діяльності. Діяльність як психофізіологічний процес: психічні процеси та досвід людини (знання, уміння, навички, звички). Зміст і структура активності і діяльності: потреба, мотив, задача, дія (операція), результат, контроль і оцінка. Внутрішні і зовнішні компоненти діяльності. Інтеріоризація та екстеріоризація. Види людської діяльності (спілкування, гра, навчання, праця), їхнє освоєння і розвиток

Тема 7. Особистість

Поняття особистості у психології. Людина, індивід, особистість, індивідуальність. Типи теорій особистості: психодинамічні, соціодинамічні, інтеракціоністичні, експериментальні, неекспериментальні; структурні, динамічні. Природа особистості в психологічних теоріях: особистість в описовій психології В. Дільтея та Е. Шпангера; типологія особистостей О. Лазурського; психоаналітичні теорії особистості – З. Фрейд, К. Юнг, А. Адлер, Е. Фромм, Г. Салліван; гуманістичні теорії особистості (К. Роджерс, А. Маслоу); теорія особистісних рис (Г. Олпорт, Р. Кеттелл); теорії особистості у французькій соціальній школі (Е. Дюркгейм, К. Левін); теорія соціального навчання (біхевіористська модель Б. Скіннер, А. Вейс, У. Хантер); особистість у концепціях вітчизняних психологів (Л. Виготський, С. Рубінштейн, Г. Костюк, Т. Титаренко).

Склад і структура особистості: спрямованість особистості, що визначає її активність і діяльність; індивідуально-психофізіологічні властивості особистості (статеві, вікові особливості, патологічні зміни, темперамент); соціально-психофізіологічна характеристика особистості (психічні процеси, стани, властивості, характер); соціально-генетичний аспект особистості (задатки, здібності, досвід людини). Формування та розвиток особистості. Шляхи, умови, фактори особистісного зростання. Стадії розвитку особистості за Е. Еріксоном.

Тема 8. Психологія спілкування

Спілкування як соціально-психологічне явище. Структура спілкування. Функції спілкування. Види спілкування. Спілкування як обмін інформацією. Засоби комунікації. Вербальна та невербальна комунікація. Бар'єри спілкування. Спілкування як взаємодія. Спілкування як соціальна перцепція. Механізми взаєморозуміння. Роль установок і стереотипів у соціальній перцепції. Каузальна атрибуція як соціально-психологічний феномен.

Тема 9. Психологія груп

Поняття про соціальну групу. Класифікації груп. Психологічні особливості великих соціальних груп. Психологічні закономірності масової поведінки. Процеси та механізми групової динаміки. Розвиток малої соціальної групи. Моделі групо- та колективоутворення. Групові норми і нормоутворення. Феномен групового тиску. Конформізм та конформність. Експерименти С. Аша та М. Шеріфа. Проблема згуртованості групи. Конфлікт як явище групової динаміки. Феномен лідерства і керівництва. Теорії походження лідерства та керівництва. Стилі лідерства та керівництва. Особливості прийняття рішення групою.

Тема 10. Соціальна психологія особистості

Соціально-психологічні аспекти дослідження особистості. Проблема соціалізації у соціальній психології. Інститути соціалізації. Етапи соціалізації. Механізми соціалізації. Особистість у структурі групових відносин. Статус і роль особистості в групі. Структура та функції соціальних установок. Взаємозв'язок соціальної установки та поведінки. Феномен Р. Лап'єра.

Тема 11. Загальні закономірності психічного розвитку

Поняття про психічний розвиток. Чинники психічного розвитку. Проблема соціального та біологічного в психічному розвитку індивіда. Теорії психічного розвитку. Основні закони психічного розвитку (за Л. Виготським, З. Фройдом, Ж. Піаже). Механізми психічного розвитку. Кризи вікового розвитку, їх зміст; підходи Л. Виготського та Е. Еріксона. Співвідношення навчання, виховання та розвитку.

Тема 12. Стадії психічного розвитку

Періодизації розвитку особистості. Психологія немовляти. Психологічна характеристика раннього дитинства. Психологія дошкільного дитинства. Психологія молодшого шкільного віку. Психологічні особливості підліткового віку. Психологічна характеристика юнацького віку. Психічний розвиток у період ранньої дорослості. Психологія середньої дорослості. Психологічні особливості пізньої дорослості та старості.

Рекомендована література

Основна:

1. Бурлачук Л. Ф. Психодіагностика : Учеб. пос. для студ. вузов, обуч. по напр. и спец. психологии / Л. Ф. Бурлачук. – СПб. : Питер, 2006. – 350 с.
2. Власова О. І. Педагогічна психологія : Підручник для студ. вищ. навч. закл. – Київ, 2013. – 480 с.
3. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посібн. – К.: Каравела, 2005. – 280 с.
4. Ждан А. Н. История психологии. От Античности до наших дней: Учебник для вузов. – М.: Академический проспект, 2004. – 576 с.
5. Загальна психологія: Підручник / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – Київ: Либідь, 2005. – 464 с.
6. Кириленко Т. С. Основи психології: Навч. посібн. / Т. Кириленко. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. – 88 с.
7. Коваленко А. Б. Соціальна психологія: Підручник / А. Коваленко, М. Корнев. – К. : Геопринт, 2006. – 400 с.
8. Психологія [Текст]: Підручник для студ. вищ. навч. закл. / за ред. Ю. Трофімова. – 6-е вид. стер. – К.: Либідь, 2008. – 560 с.
9. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: Навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / За заг. ред. М. Корольчука. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2005. – 320 с.
10. Роменець В. А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження : Навч. посіб. / В. А. Роменець. – К. : Либідь, 2005. – 916 с.
11. Роменець В. А. Історія психології епохи XVII століття. Епоха Просвітництва : Навч. посіб. / В. А. Роменець. – К. : Либідь, 2006. – 1000 с.
12. Роменець В. А. Історія психології XIX – початку XX ст.: Навч. посіб. – К.: Вища школа, 1995. – 614 с.

Додаткова:

1. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. – 7-е изд. – СПб. : Питер,

2005. – 688 с.
2. Андреева Г. М. Социальная психология : учебник [для высших учебных заведений] / Г. М. Андреева. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 376 с.
  3. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте. – СПб.: Питер, 2008. – 400 с.
  4. Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового знання : історико-теоретичний вимір : [монографія] / І. В. Данилюк. – К. : «САММІТ-КНИГА», 2010. – 432 с.
  5. Дарвиш О. Б. Возрастная психология : Учеб. пос. для высш. учеб. зав. / Под ред. В. Е. Ключко. Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003. – 264 с.
  6. Кириленко Т. С. Психологія : емоційна сфера особистості / Т. С. Кириленко. – Київ : Либідь, 2007. – 256 с.
  7. Костюк Г. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості [Текст] / Г. С. Костюк; за ред. Л. М. Проколієнко; [упоряд. і авт. комент. В. В. Андрієвська, Г. О. Балл та ін. – К. : Рад. школа, 1989. – 609 с.
  8. Крайг Г. Психология развития. (Пер. с англ.). – СПб. : Питер, 2002. – 992 с.
  9. Крайніков Е. В. Геронтологія: словник-довідник – К. : Паливода А. В., 2010. – 352 с.
  10. Крайніков Е. В. Психологія розвитку. Словник-довідник. – К. : Арістей, 2004. – 260 с.
  11. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность : учебное пособие / А. Н. Леонтьев. – Издание 2-е. – Москва : Политиздат, 1977. – 304 с.
  12. Леонтьев А. Н. Проблемы развития психики : научное издание . – 4-е изд. : М. : Изд-во Моск. ун-та, 1981 – 584 с.
  13. Немов Р. С. Психология : Учеб. для студ. высш. пед. учеб. Заведений : В 3 кн. – 4-е изд. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – Кн. 1: Общие основы психологии. – 688 с.
  14. Немов Р. С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. / Р. С. Немов. – 2-е изд. Психология : в 3 кн. : учеб. для студ. пед. вузов. Кн. 2 : Психология образования – М. : Просвещение : Владос, 1995. 496 с.
  15. Немов Р. С. Психология : Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. – 4-е изд. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – Кн. 3: Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. – 640 с.
  16. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2 кн. / Л. Е. Орбан. – Кн. 1: Соціальна психологія особистості і спілкування. Київ : Либідь, 2010. – 464 с.; Кн. 2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – Київ : Либідь, 2006. – 560 с.
  17. Платонов К. К. Структура и развитие личности: психология личности / К. К. Платонов, А. Д. Глоточкин. – М. : Наука, 1986. – 256 с.
  18. Райс Ф. Психология подросткового и юношеского возраста. (Пер. с англ.). – СПб. : Питер, 2000. – 624 с.
  19. Ремшмидт Х. Подростковый и юношеский возраст: Проблемы становления личности. (Пер. с нем.). – М. : Мир, 1994. – 320 с.
  20. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии – СПб : Питер, 2000 – 712 с.
  21. Фрейд З. Введение в психоанализ: Лекции: Пер. с нем. – М. : Наука, 1989. – 456 с.
  22. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность / Х. Хекхаузен. – 2-е изд. – СПб. : Питер, 2003. – 860 с.
  23. Хрестоматія по возрастній і педагогічній психології / Под ред. И. Ильсова, В. Ляудис: В 2 т. – [Т. 2]. Работы советских психологов периода 1946-1980 гг. – М. : Изд-во МГУ, 1981. – 304 с.
  24. Хрестоматія з дитячої психології: навч.-метод. посібн. / укл. Ю. О. Приходько, І. О. Лапченко та ін. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Рута» 2017. – 320 с.
  25. Хрестоматія по детской психологии : от младенца до подростка: Учеб. пособ. / ред.-сост. к. психол. н. Г. В. Бурменская. – М. : Московский психолого-социальный институт, 2005. – 656 с.

**Зразок екзаменаційного білета
додаткового вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня – магістр**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
роботи _____ **В. А. Бугров**
«__» _____ 2020р.

Освітній рівень – магістр
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 053 «Психологія»
Освітньо-професійна програма – «Практична психологія»
Форма здобуття вищої освіти – очна (денна)

Критерії оцінювання

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання – **100 балів**, а саме:

Екзаменаційний білет складається із п'ятдесяти завдань.

Кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бали.

Кожна неправильна відповідь оцінюється у 0 балів.

Тестові завдання	
1.	Який вид уяви демонструє людина, коли читає різноманітні описи, розглядає малюнки чи креслення: А. Продуктивну; Б. Репродуктивну; В. Фантазування; Г. Мрію.
2.	У якому віці уява характеризується послабленим зв'язком із мисленням (закон Рібо): А. 3-10 років; Б. 11–15 років; В. 16–25 років; Г. 26–45 років.
3.	Мова і мовлення – це поняття: А. Тотожні; Б. Зовсім не пов'язані; В. Взаємозумовлені; Г. Подібні в цілому, проте мають відмінності.
4.	Галузь психології, що досліджує психологічні та лінгвістичні аспекти мовленнєвої діяльності людини, соціальні та психологічні площини використання мови в процесах мовленнєвої комунікації та індивідуальної мовленнєво-мисленнєвої діяльності, називається: А. Психолінгвістикою; Б. Соціальною психологією; В. Гендерною психологією; Г. Нейропсихологією.

5.	<p>Щоб дістати бажану принаду, шимпанзе спочатку використовує маленьку й велику палиці, а потім підставляє ящик. Який вид мислення демонструє тварина:</p> <p>А. Наочно-образне; Б. Наочно-дійове; В. Словесно-логічне; Г. Інтуїтивне.</p>
6.	<p>Важливими характеристиками свідомості вважаються такі:</p> <p>А. Розрізнення суб'єкта й об'єкта; Б. Немотивоване спонукання до дії; В. Спонтанність поведінки; Г. Готовність до діяльності.</p>
7.	<p>Система тимчасових нервових зв'язків, утворених за участю мови як засобу спілкування людей – це:</p> <p>А. Перша сигнальна система; Б. Друга сигнальна система; В. Третя сигнальна система; Г. Четверта сигнальна система.</p>
8.	<p>Здатність людини не підпадати під вплив чужих думок, об'єктивно оцінювати позитивні та негативні аспекти явища або факту, виявляти цінне та помилкове в них характеризує таку якість мислення, як:</p> <p>А. Гнучкість; Б. Критичність; В. Широту; Г. Креативність.</p>
9.	<p>Мисленнєва операція, що полягає в розчленуванні об'єкта мислення як цілого на частини за допомогою внутрішніх або зовнішніх операцій – це:</p> <p>А. Абстрагування; Б. Аналіз; В. Синтез; Г. Узагальнення.</p>
10.	...
50.	...